

Het 2026 en het gebouw staat er nu al enige jaren treurniswekkend te zijn. Er waren zulke grootse plannen, maar onderhoud door de gemeente was er niet bij en het opknappen werd steeds duurder, te duur. Uiteindelijk is besloten dat in het enorme complex het Frans Hals Museum komt. Dat zal nog wel enige jaren duren.

Veel langer is het het Sint Elisabeths Gasthuis geweest. Het oudste deel daarvan bevindt zich op het terrein achter de gevel en dateert uit de 16de eeuw. Waar je nu tegenaan kijkt is latere nieuwbouw uit 1871, zoals de gevelsteen hoog boven de entree duidelijk aangeeft.

Het eerste begin van het ziekenhuis, toen nog gasthuis geheten, ligt in het centrum van de oude stad. Bij een grote stadsbrand in 1576 is het door vlammen verwoest. In 1581 werd er elders in de stad opnieuw gestart op de vrijgekomen gronden van het voormalige Minderbroeders klooster aan het Groot Heiligland.

In het toenmalige Sint Elisabeths Gasthuis werden voornamelijk armen opgevangen. Rijke mensen lieten zich thuis verplegen.

In de 19de en 20ste eeuw werd het ziekenhuis door nieuwbouw flink uitgebreid, maar in 1973 verhuisde het ziekenhuis naar Schalkwijk en kreeg na een fusie in 1991 de naam Spaarne Gasthuis.

De strakke neoklassieke gevel heeft zandstenen pilasters, rechte daklijsten. Op het hogere middengedeelte staat een klokkentorentje. Het portiek is later verbouwd toen het gebouw cultureel centrum (de Egelantier) werd in 1980. In het middengedeelte is ook de grote gevelsteen te zien waarin ook de drie kroontjes van Elisabeth van Thüringen zijn opgenomen. Elisabeth is de naamgeefster van het ziekenhuis. De drie kroontjes verwijzen naar haar koninklijke afkomst en de gebieden waar zij door familiebanden en huwelijk was verbonden:

- Thüringen - het graafschap waar zij door haar huwelijk regeerde
- Bohemen - verwijst naar haar moeder met een koninklijke bloedlijn
- Hongarije - haar vader was koning van Hongarije

In 2021 werd bekend dat de Egelantier was verkocht om er een boetiekhôtel in te vestigen. Dit gecombineerd met een cultureel programma, een café-restaurant en een tiental woningen voor kunstenaars. Deze grootse plannen zijn echter mislukt omdat de ontwikkelaar dit maar niet rond kreeg.

In oktober 2025 heeft de gemeente Haarlem de Egelantier bestemd als nieuwe locatie voor het Frans Hals Museum.

Bron: Wikipedia

Noord Hollands Archief